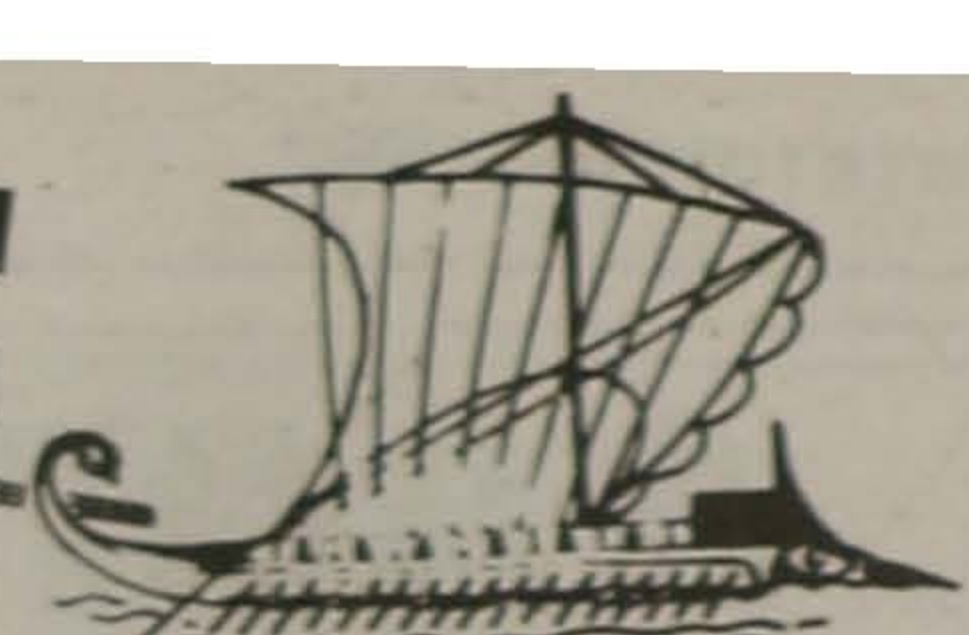

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 100
Ρ. ΦΥΛΛΟΥ 96

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΟΥΝΤΟΥΡΟΣ
(ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998)

Ποντιακές εκδόσεις της
Ευξεινού Λέσχης της Βέροιας:

"Ακριτικός, αλύτρωτος απόδημος ελληνισμός"

με εισαγωγικές επισημάνσεις, για πολλά και πολλούς...

Σημείωμα του Γιώργου Χ. Χιονίδη

1. Αναλυτικά
προλεγόμενα:

...λογίζω ότι η νέα έκδοση της Λέσχης μας συμπεριλήφθηκε στον Κατάλογο του Διασπαστήριου εκδοτικού ομίλου "Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε.", στον οποίο ανήκουν πολλά οφείλει και ιστορία, ειδικά δε του Ποντιακού Ελληνισμού (πεννύ, αναμφισβήτητα, τα περιορισμένα όρια, που θέτει η "κατάσταση αρμοδιότητάς" (όπως λέμε - γράφουμε στα νομικά), αλλά και το "πεπερασμένον" συνήθειας των ανθρώπων των τόπων. Αλλά, και ορίζεται (τυπικά και ουσιαστικά) για τα Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Εθνικής Αυτογνωσίας, το οποίο έλαβε χώρα στη Βέροια (στο διάστημα 10-12/5/1996), στην "Αντωνιάδεια Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, του δήμου αυτής της πόλεως. Από τη φύση της, τον προορισμό

της και τον σκοπό της, συνεπώς, η έκδοση αυτή έχει διατοπική και διαχρονική αξία. Και, πράγματι, την έχει, για τον λόγο, που θα αναπτύξω αμέσως πιο κάτω.

Όσοι ή όσες είχαν την τύχη να παρακολουθήσουν τις εργασίες του Γ' Π. Συνεδρίου ή την παρουσίαση του τόμου των Πρακτικών (στις 7-12-1997, στη Στέγη Πόλη) γνωρίζουν τα αφορώμενα στον καινούργιο τούτον και πολλὰ ωφέλιμο θεσμόν του ποντιακού χώρου.

Εξάλλου, αρκετά διαφωτιστικό υπήρξε το κείμενο, το οποίο δημοσιεύθηκε ήδη (σε απόδοσμά του) στις στήλες της ίδιας (αυτής) εφημερίδας ("Αργοναύτης", φύλλο 93, Οκτωβρίου 1997, στην 1η σελίδα και στην 4η) του κ. Μιχάλη Γερασιμίδου. Κυρίως δε χρήσιμη ήταν η περιεκτική, αναλυτικότητα, καλλιέργεια

και χειμαρρώδης, γραφική παρουσίαση της εκδόσεως, από τον ίδιο, σ' εκείνη την εκδήλωση, όπως την ακούσαμε (είχε δε και την καλοσύνη, μετά σχετικό αίτημά μου, να μου δώσει τούτο, ο φίλος, φωτοτυπία των 8,5 σελίδων της, για τις ανάγκες αυτής της διβλίου παρουσιάσεώς μου).

Για τους λοιπούς και τις λοιπές, που δεν παρβρίσκονταν σε καμιά από τις δύο εκδηλώσεις, θεωρώ σκόπιμο να σημειώσω, προκαταβολικά, ότι ο θεσμός αυτός (του Ποντιακού Ελληνισμού, για την Εθνική και Πολιτιστική Αυτογνωσία) ξεκίνησε, πριν πέντε χρόνια, στην ακριτική Φλώρινα, με πρωτοβουλία της ποντιακής νεολαίας. Εκεί πραγματοποιήθηκε, λοιπόν, το Α' Πανελλήνιο Συνέδριο. Το Β' έγινε στις Σέρρες, όπου και αποφασίστηκε το Γ' να λάβει χώρα στη Βέροια, με τη φροντίδα - ευθύνη της Ε.Λ.Β., μετρητο και συγκεκριμένο αίτημά της. Αρα, οφείλω, κατορχήν, να θυμηθούμε εκείνους - εκείνες τους Νεοπαύτους Πόντιους της Φλώρινας, που είχαν την έμπνευση (αν δεν ήταν, η σύλληψη, κάποιου άλλου) και ανέλαβαν και την πραγματοποίηση της ιδέας του πρώτου Συνεδρίου...

Το δραστήριο Δ.Ι. της "Ευξεινού Λέσχης της Βέροιας" (με "εμπροσθοφυλλική κρούσεως" όλα τα δημιουργικά μέλη του και κυρίως τους συνέχιστες στην 3η σελ.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Λ.Β. "Ακριτικός - Αλύτρωτος - Απόδημος Ελληνισμός"

Στα προηγούμενα φύλλα του "Αργοναύτη" (φύλλα 94, 95) δημοσιεύσαμε την επιτυχημένη εκδήλωση που έγινε στις 7-12-1997 για την παρουσίαση του βιβλίου της Ε.Λ.Β. "Ακριτικός - Αλύτρωτος - Απόδημος Ελληνισμός", που εκδόθηκε με υλικό το Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική και Πολιτιστική Αυτογνωσία. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέραμε και στο φύλλο 94, ο κύριος ομιλητής της ποιοτικής εκδήλωσης ήταν ο διαπρεπής καθηγητής του Πανεπιστημίου κ. Νεοκλής Σαρής.

Στο σημερινό φύλλο δημοσιεύουμε (για την ιστορία) του χαιρετισμού του Προέδρου της Ε.Λ.Β. κ. Γιάννη Μιχαηλίδου και το σημείωμα του επίτιμου Προέδρου της Ε.Λ.Β. κ. Γιώργου Χιονίδη που αναφέρεται στην έκδοση του βιβλίου και όχι μόνο.

Στη φωτογραφία διακρίνονται: ο ομιλητής κ. Νεοκλής Σαρής, ο κ. Ανέστης Ανδρεάδης, ο οποίος ήταν και παρουσιαστής της εκδήλωσης της Ε.Λ.Β., ο Γενικός Γραμματέας της Ε.Λ.Β. κ. Μιχάλης Γερασιμίδης και ο κ. Μιχάλης Μουρατίδης που ήταν ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Εθνικής Αυτογνωσίας.

με εκείνο το εγχείρημα το μέγα, να οργανώσουμε το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων, στην επιτυχία του οποίου συνέδραμαν πολλοί, τόσο συμπολίτες μας με τις ευγενι-

κούν ακόμη Έλληνες και δοκιμάζονται κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο, από πίεση προβλημάτων, είτε αυτά είναι όσα εκείνα που παρακολουθούν την ζωή των ανθρώπων - ιδιαίτερα όταν αυτοί ζουν έξω από τον εθνικό μας χώρο - είτε τους τα δημιουργούν άλλοι.

Το θέμα του Συνεδρίου μας "Ακριτικός - Αλύτρωτος - Απόδημος Ελληνισμός" ήταν σαφές.

Όμως, όπως ίσως γνωρίζετε οι περισσότεροι, με τις περιορισμένες δυνάμεις μας, ενός επαρχιακού Συλλόγου και την απεριόριστη φαίνεται

κινητικότητα που επιδείξαμε, μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε εδώ στην πόλη μας ένα πλήθος από πανεπιστημιακούς και ανθρώπους μας προσφέρουν ο κα-

θένας τον δικό του τρόπο θέσης κι επιμελείας της πραγματικής εικόνας που παρουσιάζει η ζωή και η δράση των όπου της Συνελλήνων, ώστε να δούμε που κωλοποιούμε και ποιές διορθωτικές πρωτοβουλίες πρέπει να αναλάβουμε σαν λαός με την πλέον δυνατή πάντα σύμφωνη των φυλετικών μας δεσμών.

Τα πρακτικά του Συνεδρίου μας εκείνου, έργο εξαιρετικού μόχθου, που θα είναι στη διάθεση του κοινού, έρχονται να επιβεβαιώσουν αν σκοπεύσαμε ορθά και πόσο πετύχαμε.

Κυρίες και κύριοι, Η χαρά μας είναι αληθινά εξασφαλισμένη, όταν μετά από κάθε πρόσκλησή μας, έχουμε σχεδόν πάντα σίγουρη την προσέλευσή σας και την στήριξη του συνέχιστες στην 3η σελ.

Ο Πρόεδρος Ε.Λ.Β. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης ενώ απευθύνει χαιρετισμό.

Ανάλογη παρουσίαση είχαμε και στο προηγούμενο φύλλο (95) με την παρουσίαση του Γεν. Γραμματέα της Ε.Λ.Β. κ. Μιχάλη Γερασιμίδου. Επίσης για τον ίδιο λόγο (ιστορία) δημοσιεύουμε και φωτογραφίες της εκδήλωσης.

Χαιρετισμός του Προέδρου της Ε.Λ.Β. κ. Γιάννη Μιχαηλίδου.

"Ο λόγος μας ας είναι σήμερα εξομολογητικός και όσο γίνεται πιο άμεσος. Όταν ξεκινήσα-

κές τους συνδρομές, όσο και εκλεκτοί συνεργάτες μας, τους οποίους και από κοινού θερμά ευχαριστούμε, θεωρήσαμε ότι πρέπει να σκοπεύσουμε στην ανάγκη για περισσότερη εθνική και πολιτιστική αυτογνωσία.

Πιστεύουμε ότι με τη βοήθειά της θα μπορούσε να ανοίξει καλύτερα ο δρόμος για περισσότερη αλληλογνωσία μεταξύ μας αλληλά και ως προς τους άλλους λαούς, στις κόρες των οποίων κατοί-

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ ΣΤΗ ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ

Με απόλυτη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες του 9ου Συνεδρίου της Ομοσπονδίας των Ποντιακών Συλλόγων Ευρώπης που έγιναν στις 6 έως 8 Φεβρουαρίου 1998 στην Φρανκφούρτη της Γερμανίας, στην οποία συμμετείχαν 35 Ισμοτεία. Σημειώνεται ότι το θεματολόγιο του Συνεδρίου ήταν ηθούσιο και επίκαιρο. Εντυπωσιακή δε ήταν η Έκθεση Φωτογραφίας του κ. Μιχάλη Μουρατίδη που λειτουργούσε σε κεντρικό ξενοδοχείο "Ramada Hotel" και την οποία επισκέφθηκαν εκτός από τους συνέδρους εκατοντάδες επισκέπτες.

Ο "Αργοναύτης" εκφράζει τα θερμά του συγχαρητήρια στους διοργανωτές του Συνεδρίου.

Ο ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος ο ετήσιος αποκριάτικος χορός της Ε.Λ.Β. που έγινε στο κέντρο "Ακρίτος" του χωριού Πατρίδα. Την ψυχαγωγική αυτή εκδήλωση της Λέσχης τίμησαν με την παρουσία τους οι αρχές της πόλης και τα μέλη και οι φίλοι της Λέσχης. Ήταν μια εκδήλωση με ποιότητα προγράμματος και με παραδοσιακές προδιαγραφές. Μια όμορφη βραδιά γεμάτη χαρά και νοσταλγία. Και του χρόνου!

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταρίδη

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Το μανίκι σ' καίγεται...

Στην Χάρσεραν η Λιάνα εδάφτιζεν τ' Ανατολής το μωρόν. Την ώρα ντο εδέβαζεν ο Παγγελώρτς την ακουθουθίαν, επήρεν φωτιάν η άκρα τη μανίκι τη Λιάνας ασό κερίν. Ο ποπάς εσίτε ερωτά Συντάσσω τω Χριστώ, πουστρίζ' Λιάνα, εκάεν το μανίκι σ'.

Η Λιάνα πα έλεγεν:

- Λιάνα, εκάεν το μανίκι σ'.

Ο ποπάς εαν ρέει:

- Και πιστεύεις... Λιάνα, εκάεν το μανίκι σ'...

- Εσέν το μανίκι σ' ρέει κι η Λιάνα.

- Νέκουτζη, το μανίκι σ' καίγεται, τασίζ ο ποπάς.

- Το μανίκι σ' καίεται, κουίζ κ' εκείνε.

- Όταν, αφς τ' εμόν το μανίκ' ν και τέρεν τ' εσόν την καίπανάν, ετασίξεν ο ποπάς κ' έπιασεν το μανίκ' ατς με το πεσκιρ κι έσθυσεν την φωτιάν...

Ο Τιαριάς κι ο Ποποπόστολον

Εναν ημέραν ο Τιαριάς εξέβεν σ' Ιοχανάντων να εμολοποκάται στον Ποποπόστολον.

Είπεν στον όλια τ' αμαρτίας ας, κι οντάν ετέρεσεν έγρινεν ο ποπάς και εσκώθεν να παίρ' το ζύθον ρέει ατον:

- Μη αληγορείς, πάτερ, να έχω την ευχή σ', άξον με ας ρέγω σε και τα καλά μ' και ύστερα ποίσον ντ' εξέρτς.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- Ράβ' = κερούθι
- Ραβάσ' = Ραγάνα
- Ραγγεύω = πηδώ
- Ραιζω = κουνώ
- Ραιστέρα = κούνια
- Ραθάγγιν = τηγανίτα
- Ράθεμα = πρόσκληση
- Ραθιά = ομιλία
- Ραρώνω = γιατρεύω
- Ραχμάζω = Ραχανιάζω

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

1. Αλλ' κάμ' νε'ς σου ήλιον κι άλλ' τρώγ'νε 'ς σην εβόραν (άλλοι δουλεύουν στον ήλιο και άλλοι τρώνε στον ίακιο).

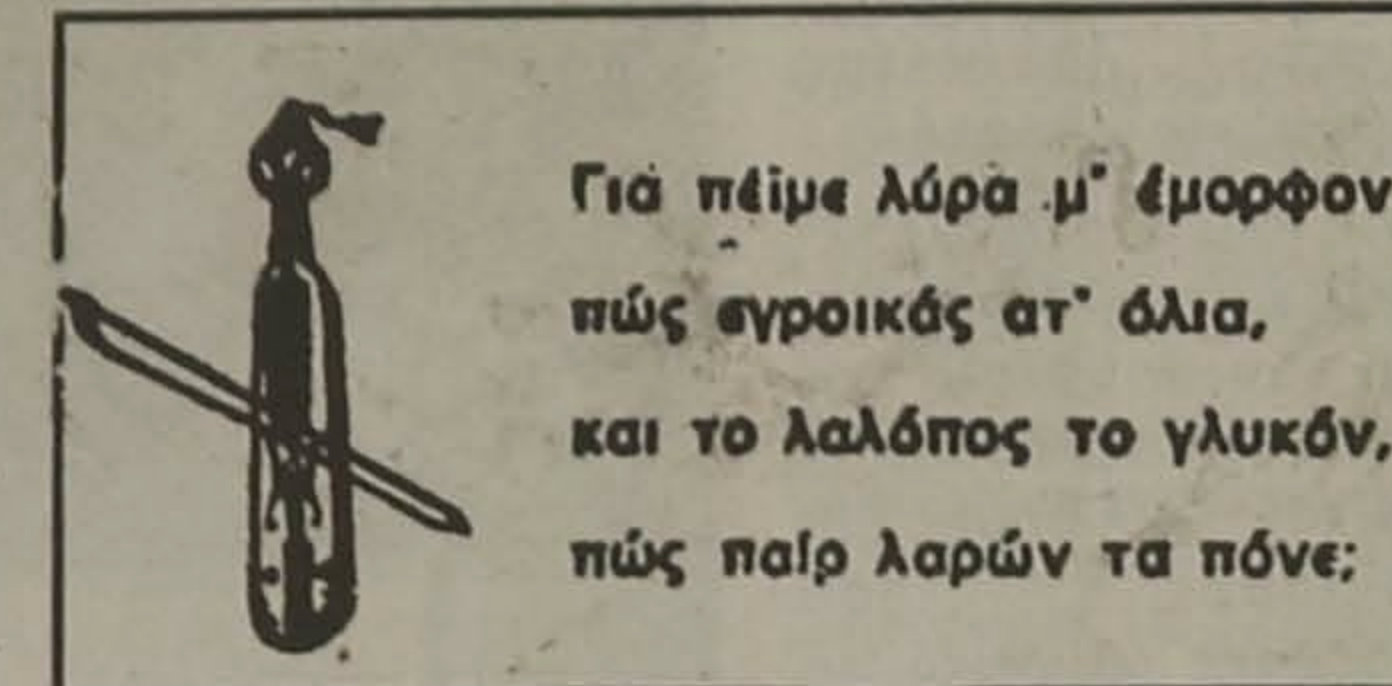
2. Ο ήλιον πα είναι εν άμα όθον τον κόσμο κανείται (έννας είναι ο ήλιος μα φτάνει για όλο τον κόσμο).

3. Πολλά βούτυρον που έχ', θέκ' και 'ς σου

ήλιον (όποιος έχει πολύ βούτυρο βάζει και στον ήλιο). Λέγεται στις επιδεικτικές πολυτέλειες.

4. Αγούτο ανέφερον θα εσ' και τον κατέφορον. Δηλ. κάθε ανήφορος θα έχει και τον κατήφορό του.

5. Ο θεόν τερέι το ραίσκναι θέκ' το σιών. Δηλαδή ο θεός ανάλογα με το βουνό στρώνει και το χιόνι.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1 Ιαν.: Αγ. Βασίλειος (330-379). Καταγόταν από τη Νεοκαισάρεια του Πόντου, που ήταν τότε πρωτεύουσα του Ποθεμωνιακού Πόντου.

2 Ιαν.: Αγ. Ευθυμίου του Μεγάλου (377-473). Καταγόταν από τη Μεθιτηνή της Αρμενίας του Πόντου.

21 Ιαν.: Αγ. Ευγένιος Κανίδιος, Ουαλεριανός και Ακύλας (3 αιώνας). Ο Αγ. Ευγένιος γκρέμισε τα είδωλα των θεών και κήρυξε τη χριστιανική θρησκεία.

30 Ιαν.: Των Τριών Ιεραρχών. Στον Πόντο η μέρα αυτή γιορταζόταν με μεγαλοπρέπεια. Ήταν η ημέρα των γραμμάτων.

Ο Γηγόριος ο Θεολόγος. Καταγόταν από την Αριανζό του Πόντου.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1 Φεβρ.: Μεγαλομάρτυρος Τρύφων (218-249) από Απάμεια της Βιθυνίας του αρχαίου Πόντου.

10 Φεβρ.: Ο Όσιος πατήρ Ζήνων ο Γραμματοκομιστής (345-395) από τον Πόντο.

11 Φεβρ.: Αγ. Βθάσιος από τον Πόντο.

17 Φεβρ.: Θεόδωρος ο Τήρων ο Μεγαλομάρτυρας.

Μαθήματα μουσικής του Πόντου

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Όπως έγινε γνωστό από την Ευξείνο Λέσχη Βερόιας για δέκατη χρονιά η Λέσχη συνεχίζει τα μαθήματα ποντιακής λύρας και θεωρίας της μουσικής του Πόντου με την διεύθυνση του θυράρη καθηγητή μουσικής Θεόδωρου Βεροιώτη.

Οι εγγραφές γίνονται κάθε μέρα εκτός Σαββάτου και Κυριακής από τις 10 το πρωί μέχρι τις 2 το μεσημέρι στα γραφεία της Λέσχης (16 Οκτωβρίου - Διός) τηλ. 28356 και 031-705=6711. Τα μαθήματα άρχισαν.

Είναι γεγονός ότι από τότε οι Πόντιοι αναγκάσθηκαν να ξεριζωθούν από τις προγονικές τους εστίες και να εγκατασταθούν, μόνιμα, στη γη της μητέρας πατρίδος Ελλάδος, πολλά άτομα ή σύλλογοι είχαν την ευγενική φιλοδοξία της έκδοσης διαφόρων ενημερωτικών εντύπων, ως εφημερίδες ή περιοδικά!

Το πόσα και ποιά τέτοια έντυπα κυκλοφόρησαν κατά καιρούς οι παραπάνω δεν μου είναι γνωστό.

Επειδή όμως από 30ετίες και πλέον ασχολούμαι συστηματικά με τον ποντιακό τύπο, γράφοντας κι εγώ σ' αυτόν, θα μου επιτραπεί ν' ασχοληθώ με λίγα λόγια και χωρίς σχολιασμούς, με τον ποντιακό τύπο της σημερινής. Κάνω, δηλαδή, μία απλή καταγραφή.

Ετσι έχουμε:

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1) "Ακρίτεια" δέμηνη έκδοση των Ακριτών του Πόντου, Σταυρούπολη Θεσ/νίκης

2) "Ποντιακό Βήμα", τρίμηνη έκδοση Ευξείνου Λέσχης Κοζάνης, Κοζάνη.

3) "Ποντιακή Εστία", τρίμηνη έκδοση του Σωματείου "Παναγία Σουμελά", Θεσσαλονίκη.

4) "Ποντιακή Λύρα", τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου Ποντίων Χαϊδαρίου, Αθήνα

5) "Βυρωνικοί Παθμοί", διμηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Βυρώνειας, Σέρρες.

6) "Τραπεζούς", με έκδ. Κ. Χιονίδη, Βοστώνη - ΗΠΑ.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1) "Αργοναύτης", μηνιαία έκδοση της Ευξείνου Λέσχης Βερόιας, Βερόια.

2) "Αραεύω", μηνιαία με έκδ. την Μαρία σύζ. Ιωάν. Μπασνακίδη, Καβάλα

3) "Δεσμός" τρίμηνη έκδοση της ΠΟΠΣ Θεσ/νίκης

4) "Ενωση Ποντίων", μηνιαία, με έκδοτη τον κ. Ηλία Σπανίδη, Αθήνα

5) "Ευξείνος Πόντος" μηνιαία έκδοση με έκδοτη τον κ. Γ. Πετασίδη, Θεσ/νίκης

6) "Ευξείνος Λέσχη" μηνιαία έκδοση της Ευξείνου Λέσχης Θεσ/νίκης, Θεσ/νίκης.

7) "Οφιτικά Νέα", διμηννη έκδοση του Ποντιακού Συλλόγου "Υψηλάντης", Ν. Τραπεζούντας Ν. Πιερίας.

8) "Ποντιακοί Αντίπαλοι", μηνιαία, με έκδοτη τον κ. Μάνο

Μανουσιδη, Θεσ/νίκης.

9) "Ποντιακά Νέα", 15νθήμερη, με έκδοτη τον κ. Νίκ. Παπαδόπουλο, Θεσ/νίκης.

10) "Ποντιακή φωνή" μηνιαία, με έκδοτη τον καλλιτεχνικό μορφωτικό σύλλογο ποντίων Ανω Λιοσίων "Η Τραπεζούντα", Α. Λιόσια, Αθήνα.

ΔΕΛΤΙΑ

1) "Ενημερωτικό Δελτίο", μηνιαίο, έκδοση Συλλόγου Ποντίων "Αργοναύται - Κομνηνοί", Καλλιθέα, Αθήνα.

2) "Ενημερωτικό Δελτίο", διμηνιαία έκδοση της Ενώσεως Ποντίων Σουρμένων, Σούρμενα Ελληνικού Αττικής.

***

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ ΜΑΣ...

Όπως όλοι Χριστιανοί έχουν ως σκοπό της ζωής τους να προσκυνήσουν, μία φορά έστω, τους Αγίους Τόπους έτσι όλοι οι ξεριζωμένοι των Αξέχαστων πατρίδων της Ανατολής, έχουν θέσει σκοπό της ζωής τους να προσκυνήσουν, έστω μία φορά κι αυτοί τα άγια αιματοπότεια χώματα των πατρίδων τους, που έχασαν - αθροίμονο - για πάντα το 1922!

Πολλοί απ' αυτούς τους ιδιότυπους προσκυνητές, που έχουν μάθιστα και το χάρισμα του συγγραφέως, μορφοποίησαν σε βιβλία τις εντυπώσεις τους απ' αυτό το προσκύνημα.

Ετσι, έχω στην κατοχή μου τα βιβλία των: ΟΥΓΑΣ Βατίδου "Στη Σμύρνη, το πρώτο προσκύνημα", Αθήνα 1952, και Τάσου Αθανασιάδη "Εθνεγειακό Οδοιπορικό" (το χρονικό του ταξιδιού στην γενέτειρά του (Σαδική), Αθήνα 1992.

Αλλά το ίδιο πράττουν και οι δικοί "μας" (- Πόντιοι) συγγραφείς. Για νάμαι ειλικρινής δεν γνωρίζω πόσα και ποιά βιβλία, τέτοιου περιεχομένου, εγράφσαν από τους λογίους συμπατριώτες μας. Εχω όμως μπροστά μου δύο πρόσφατα κυκλοφορήσαντα τέτοια βιβλία κι αυτά έχω, ομίζω καθήκον να προβάθω.

Το ένα: "Ταξίδι στις αθησαμόντες πατρίδες" (17 Ιουνίου - 1 Ιουλίου 1997) του δασκάλου κ. Ιωάννη Νικ. Κασκαμανίδη, Φλώρινα 1997.

Και το άλλο: Αφιέρωμα

Εχουμε την εντύπωση ότι δεν... αδικήσω, κανένα.

Καταγράφουμε τα ποντιακά έντυπα, που κυκλοφορούν σήμερα! Αυ αύριο κυκλοφορήσουν και άλλα (πράγμα που το ευχόμαστε, διότι όλα τα ποντιακά έντυπα εξυπηρετούν την ποντιακή ιδέα και τα προβλήματα των Ποντίων!). Ο πίνακας που παραθέσαμε πιο πάνω οπωσδήποτε θα συμπληρωθεί.

Μας ικανοποιεί, ωστόσο, το ότι οι συμπρωτότες μας, είτε ως μεμονωμένα άτομα, είτε ως Σύλλογοι δραστηριοποιούνται και στον δημοσιογραφικό τομέα!..

Και τα δύο αναφέρονται σ' εκδρομή προς τον Πόντο, που διοργάνωσε ο πολύ γνωστός μας συγγραφέας Γ. Ανδρέαδης.

Δεν θάθελα να αδικήσω κανέναν από τους δύο παραπάνω συγγραφείς, διότι και οι δύο είναι γλαφυρώτατοι και πειστικότεροι στις περιγραφές τους. Μας κάνουν έτσι (νοερά) συμμέτοχους της ποσθηήμερης εκείνης εκδρομής τους και νοιώθουμε μαζί τους τη χαρά και τη συγκίνηση που όταν αντίκρυσαν τις πατρίδες των γονιών τους.

Δύο κείμενα - δύο οδοιπορικά για τον ίδιο τόπο, που αποπνέουν στον Πόντο και νοσταλγία! Δύο κείμενα, που ηλούτισαν, όντως, την ποντιακή βιβλιογραφία. Παρενθετικώς δεν αξίζει να σημειωθεί ότι το βιβλίο του κ. Γ.Θ. Παπαδόπουλου στο Α' του μέρους περιέχονται μερικά ιστορικά, εγκαταστάσεις κ.λ.π.

Αυτά σε συνάρτηση με το Β' μέρος (το κυρίως προσκυνηματικό), δίνουν ένα άλλο τόνο αγάπης προς τον Πόντο και τους ποντίους.

Μ' άλλα λόγια, ο Πόντος, όσα χρόνια κι αν περάσουν, κι ό,τι κι αν συμβαίνει στην περιοχή, που οπωσδήποτε προκαλεί κάποια ροβία πάντοτε θα προσεγγισθεί το προσκυνηματικό ενδιαφέρον ΟΛΩΝ των Ποντίων.

Ανδρέας Ελ. Ταταρίδης

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός Τηλ. (0331) 28.356 - Βερόια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ Οικονομολόγος - Συγγραφέας Θουκυδίδη 2 - Τηλ. (0331) 25.282 Βερόια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός Τηλ. (0331) 28.356 - Βερόια ΤΚ 59100

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

1.000 ΔΡΧ.

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε. ΤΗΛ. (0331) 66.913, 61.160 FAX (0331) 66.979

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

Ποντιακές εκδόσεις της Ευξείνου Λέσχης της Βέροιας:

"Ακριτικός, αλύτρωτος απόδημος Ελληνισμός"

Συνέχεια από την 3η σελ. ματος και να παραλείπεται η δημοσίευση - διαιώνισή τους. Δεν πειράζει και αν λέγονται, συχνά, και μερικά άσχετα λόγια, διότι υπάρχει, πάντοτε, η διάθεση άλλων, σχεδόν, να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία και να θγάσουν ολόκληρον λόγον αντί να υποβάλλουν συγκεκριμένη (ευθεία και εύληπτη) ερώτηση. Και, βέβαια, είναι δεδομένο και... κατανοητό, να μη θέλουν να αποχωριστούν το μικρόφωνο!! (το τελευταίο, δεν έχει αφορμή τις παρεμβάσεις για το θέμα τούτο, των συγκεκριμένων συμπατριωτών μας και της μιας συμπατριώτισσας).

Ο πανεπιστημιακός καθηγητής της ιστορίας κ. Κώστας (ή Κωνσταντίνος) Βακαλόπουλος (ο γιός του κ. Αποστόλου, δηλαδή του πρώτανη των "εν ζωή" Ελλήνων ιστορικών) ανέπτυξε το θέμα: "Ο εν γύρω προς την Μητροπολιτική Ελλάδα Αλύτρωτος Ελληνισμός: Διαστάσεις και όροι για την περαιτέρω σύμφιση των συγγενικών δεσμών και τη χάραξη ενιαίας πολιτικής". Ακολούθει το κείμενο των γενομένων ερωτήσεων - τοποθετήσεων Συνέδρων, συμπατριωτών και συμπατριωτισσών, και, στη συνέχεια, η αναλυτική (συνοδική) απόντηση του κ. Καθηγητή.

Κατόπιν δημοσιεύεται η εισήγηση του Ελληνοκύπριου κ. Κωστή Χατζηκωστή, εκπαιδευτικού δημοσιογράφου, διευθυντή δε του Γραφείου του Τύπου της Κυπριακής Δημοκρατίας στον Καναδά. Το θέμα του ήταν: "Απόδημοι - οι άλλοι Έλληνες". Πρόκειται για ένα συνοπτικό αλλά ενδιαφέρον (μέχρι και πολύ ενδιαφέρον) κείμενο, γραμμένο από έναν που γνωρίζει, από άμεση προσωπική αντίληψη ("από κοντά" και "από μέσα"), τα σχετικά προβλήματα, τα δεδομένα και τις ενδεχόμενες, απαραίτητες - αναγκαίες, λύσεις. Και πρέπει να προσεχθεί, μια και "Η τύχη μας μας έχει τους Έλληνες, πάντοτε, ολίγους, όπως ο μνημονεύμενος (σοφός, αν και αγράμματος) Στρατηγός Μακρυγιάννης, με αυτή δε, την πάντοτε ι-

αχύθουσα, διαπίστωση αρχίζει ο κ. Κ.Χ., την εισήγησή του. Ασχολείται ειδικά και με τα θέματα της γλώσσας - παιδείας της εκκλησίας, των (Ελληνικών - ελληνοκυπριακών) Κοινοτήτων και των Εθνοτοπικών Συλλόγων, όπως και με τα κόμματα και τους Πολιτικούς και, τέλος, με το Ραδιόφωνο και την Τηλεόραση. Όπως είναι επόμενο, η ανάπτυξη των Λαών της Μ. Ασίας, έτσι, επακολούθησε γόνιμη συζήτηση.

Ο πανεπιστημιακός ερευνητής και διδάκτορας κ. Θεόδωρος Σπαθόπουλος, ανέπτυξε το θέμα: "Το ποντιακό ζήτημα και ο αγώνας των Λαών της Μ. Ασίας". Αναφέρθηκε, συγκεκριμένα, στην Γενοκτονία, ειδικά δε στην καθιέρωση της ημέρας μνήμης των (μετά την εισήγησή κ.Α.Π., που έγινε στη Βουλή της χώρας μας) και στα "τεκταινόμενα σήμερα στον χώρο της Μ. Ασίας και στο Ποντιακό ζήτημα. Επακολούθησε συζήτηση (ερωτήσεις - τοποθετήσεις) και η απάντηση του ομιλητή, στον καθένα χωριστά.

Ο συνάδελφος (δικηγόρος της Θεσσαλονίκης και συγγραφέας) κ. Στάθης Τσομίδης, καταπίσθηκε με τη "Νεολογία μας, μπροστά στα προβλήματα του Ακριτικού, Αλύτρωτου, Απόδημου Ελληνισμού". Ο κ. Τσομίδης ασχολείται, εδώ και πολλά χρόνια, με τα σχετικά ζητήματα και συνεπώς τα γνωρίζει καλά, γι' αυτό και κατόρθωσε να καταγράψει πετυχημένα την άποψή του σ' ένα σύντομο (3,5 σελίδων του τόμου), αλλά περιεκτικό κείμενο, στηριζόμενος και σε σχετικές στατιστικές μελέτες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών της Ελλάδας, όπως και της Ευρωπαϊκής Ενωσης (με πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία). Γι' αυτό και προκάλεσε διεξοδική "ζύμωση", όπως αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι η κατοχώρηση των γενομένων τοποθετήσεων και των ερωτήσεων Συλλόγων (νεοθηαίων και μη) και των δοθισμών απαντήσεων κατέλαβε μεγαλύτερον χώρο (4,5 σελίδων).

Η γνωστή (μη Πόντια αλλά εξαιρετική... Ποντιόφιλη) λέκτορας του

Α.Π.Θ. κ. Μαρία Βεργέτη, παρουσίασε το θέμα: "Ποντιακός Ελληνισμός: Ένας Ελληνισμός της Διασποράς. Ο πληθυσμός και η διασπορά του", που αποτελεί προφανώς, μέγιστο ευρύτατης δημοσιευμένης ήδη μελέτης της (γι' αυτό και η αριθμηση των υποσημειώσεων αρχίζει από τον αριθμό 64!!), ενώ το (δεύτερο) μέρος τούτης, που υποτιτλοφορείται "Η ποντιακή ταυτότητα στον ελλαδικό χώρο", στηρίζεται στα αποτελέσματα οχολαστικής έρευνας, η οποία έγινε στη χρονική περίοδο 1986 - 1992 και συνεπώς, εμφανίζει και πρωτοτυπία και, άρα, μεγαλύτερο ενδιαφέρον (όπως αποδείχθηκε και από τη διεξοδική συζήτηση, που επακολούθησε (γι' αυτό και η καταχώρησή της έπιασε 8,5 σελίδες δηλαδή περισσότερο από κάθε άλλη ανακοίνωση)).

Ο προαναφερθείς κ. Κωστής Χατζηκωστής υπήρξε ο μόνος, ο οποίος έκαμε και δεύτερη ομιλία, εισήγηση - ανακοίνωση με θέμα: "Ακρίτες του Νότου - Κύπρος, μια επίμονη ελληνική πορεία". Και καθώς έγινε αυτή εξαίρεση. Δεν υπαινίσσονται το δεδομένο, πως ο ομιλητής ήταν ο μόνος ελληνοκύπριος, ο οποίος μάλιστα, ζει στο εξωτερικό. Όχι, αλλά ότι αυτή η δεύτερη ομιλία του μας έδωσε την ευκαιρία, αφενός να μάθουμε πολλά και για... πολλά θέματα της εθνικής και ιδιαίτερα της πολιτιστικής (πνευματικής) πορείας της ελληνικής μεγαλονύσου της Κύπρου, αφετέρου δε να γεμίσουμε και τις... μπαταρίες μας, ως Πανελλήνους.

Τούτο πέτυχε απόλυτα ο κ. Κ.Χ., διότι έχει τον κατάλληλο πνευματικό και ψυχικό εξοπλισμό τις απαραίτητες γνώσεις και την κατασταλαγμένη γνώση. Αυτή είναι η αξιολόγησή μας, του κειμένου της εισήγησής - Ανακοινώσεώς του, από την ταπεινότητά μου, όχι, μονάχα, τώρα που το ξαναδιάβασα (για τις ανάγκες της παρουσιάσεώς του τόμου τούτου (των πρακτικών) αλλά και μόλις το άκουσα στην αίθουσα. Τέτοια δε ήταν η εντύπωσή μου, ώσπερ ζήτησα, πρώτος

του λόγο, μετά το τέλος της, και έκαμα διεξοδική, σχεδόν αυτοτελή, τοποθέτηση (αρκεί να σημειώσω ότι το από μαγνητοφωνημένο κείμενο της παρεμβάσεώς μου αρχίζει στη 210 σελίδα και τελειώνει στην αρχή της 212), που αναφέρεται στην ιστορική σχέση της Κύπρου με τη Βέροια και τον Πόντο, δεδομένου ότι ο κ. Κωστής Χατζηκωστής είχε πει, εκτός χειρογράφου - κειμένου, ότι αισθάνθηκε σαν Βεροιώτης και σαν Πόντιος....)

Αλλωστε, επακολούθησε διεξοδική συζήτηση και η δημοσίευση του συνόλου των τοποθετήσεων - ερωτήσεων - απαντήσεων καταλαμβάνει 8 σελίδες, που απαιτήθηκαν προκειμένου να αποδοθεί (κάπως) το εξαίρετο κλίμα, που επικράτησε στην αίθουσα, από άποψη υψηλής ψυχικής και πνευματικής ανατάσεως.

Στο σημείο δε τούτο (στη 217 σελίδα) κλείνει και το κύριο μέρος του βιβλίου των πρακτικών, καθόσον αφορά στον τομέα των Ανακοινώσεων - εισηγήσεων.

Ακολουθούν οι σελίδες, όπου δημοσιεύονται η "Γενική συζήτηση", που έγινε μετά τη λήξη του επιστημονικού μέρους (του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου της Εθνικής Αυτογνωσίας). Έτσι, υπήρξε και η αποτίμηση - εκτίμηση των εργασιών, των προβλημάτων του Ποντιακού Ελληνισμού κ.τ.λ. από μέρος των εκπροσώπων πολλών (ποντιακών) συλλόγων.

Και ύστερα άρχισε η προδικασία και η διαδικασία γύρω από το έντονο προβληματισμό γύρω από το ερώτημα, ποιο ποντιακό σωματείο (και ποιάς εδαφικής περιοχής ή πόλεως), θα αναλάμβανε τη φροντίδα για τη διοργάνωση του Δ' Πανελληνίου Συνεδρίου Εθνικής Αυτογνωσίας (έγινε πραγματική, πάλη, πειραματική, όπως συνθίζεται, άλλωστε, μεταξύ των Ποντίων, σ' όλη τη ζωή τους και όχι, μονάχα, πριν την πολεμική μάχη, όταν πρόκειται να χορέψουν τον Πυρρίχιο, τον Σέρρα).

Τελικά, αποφασίσθηκε (από την Ολομέλεια

του Συνεδρίου) να πραγματοποιηθεί στη Δραπετσώνα, από την Ένωση των Ποντίων του Πειραιά. Και τούτο πολύ σωστά, διότι τα τρία προηγούμενα (Συνέδρια) έγιναν στη Μακεδονία και δεν υπήρχε λόγος να έχουμε και άλλη αιτία ή αφορμή για την επιβεβαίωση του χωρισμού (κάκιστα) και των Ποντίων σε... Βόρειους και Νότιους!!

Κρίθηκε ότι η (διαγωνισθείσα, με εξαιρετική μαχητικότητα) ακριτική Ξάνθη μπορούσε να περιμένει, αναγκαστικά, ώστε να είναι εκείνη, που θα ξαναπάρει ύστερα τη δάδα.

Τη συνεδρίαση έκλεισε ο Πρόεδρος της Ε.Λ.Β. κ. Γιάννης Μιχαηλίδης, με μία σύντομη, αλλά περιεκτική και ουσιαστική απολογιστική ομιλία.

Στον τόμο των Πρακτικών ακολουθεί ακόμα, η καταχώρηση δύο ψηφισμάτων, σχετικά με την ανακήρυξη σε "Μνημείο Αρχιτεκτονικής Ιστορίας" του οίκου της οικογένειας των (Ποντίων) Υψηλάντηδων, στο Κίεβο Ουκρανίας και με την τύχη των 1600 αιχμαλώτων πολέμου Ελληνοκυπρίων (του 1947).

Στη συνέχεια δημοσιεύονται τα "Πορίσματα - Προτάσεις" του Συνεδρίου, σε 38 (ενάριθμες) παραγράφους. Και στο σημείο αυτό οφείλω να τονίσω ιδιαίτερα την πολυύμνη (πολυήμερη) φροντίδα και επιμέλεια την ικα-

νότητα και την ιώθεια υπομονή του Γραμματέα του Συνεδρίου (κ. Ηλία Τριανταφυλλίδη), που κατόρθωσε να τιθασεύσει έναν μεγάλο αριθμό προφορικών και γραφτών υποδείξεων των Συνέδρων και Ακροατών (συλλόγων και ατόμων), "επί παντός του επιστητού και να καταρτίσει - συντάξει, τελικά ένα συνοδικό κείμενο (τριών σελίδων του τόμου), με την συντρέχουσα βοήθεια ασφαλών, τη βοήθεια του έμπειρου Προέδρου τούτου (κ. Μιχάλη Μουρατίδη), όπως και της αξιόπαινης νεοθηαίας αδελφής και του Προέδρου και τον Γ. Γραμματέα της Ε.Λ.Β.

Μάλιστα, τα "Πορίσματα - Προτάσεις" αποστάθηκαν ήδη (την 23-5-1996), όπως διαβάσω στο δημοσιευμένο, "διαβιβαστικό" έγγραφο) στις Ομοσπονδιακές Οργανώσεις της χώρας (που είναι, δυστυχώς, τρεις αντί της μιάς) και σ' άλλα τα (ποντιακά) σωματεία της χώρας. Ελπίζω δε ότι (έστω) ο τόμος των Πρακτικών να έχει αποδέκτας και όλα τα (ποντιακά και όχι, μονάχα, τούτα) σωματεία των Ελλήνων της Διασποράς ("όπου γης"), διότι είναι αξιόλογα, από κάθε άποψη.

Και το βιβλίο κλείνει με τη δημοσίευση φωτογραφιών από την Εκθεση φωτογραφίας και βιβλίου, που λειτούργησε στη διάρκεια του Συνεδρίου.

Γενική, ανακεφαλαίωτική εκτίμηση μου:

Η έκδοση αυτή (που όσο ξέρω είναι και η πρώτη, δηλαδή δεν έχουν εκδοθεί, νομίζω, τα Πρακτικά των Α' - Β' Συνεδρίων) είναι τόσο αξιόλογη και τα περιεχόμενά της τόσο σημαντικά (συχνά και πρωτότυπα ή και ρηξικέλευθα), ώστε θα έπρεπε να τελειώνουν μ' ένα ευρετήριο κυρίων ονομάτων και των πωνυμιών, ώστε να είναι πιο εύχρηστα, σε πρώτη ζήτηση, χωρίς να χρειάζεται, πάλη, το ξεφύλλισμά τους σε κάθε περίπτωση που βρει τί γράφεται, ενδοχομένων, για ένα θέμα το οποίο τον ενδιαφέρει κάποια στιγμή.

Τη συνιστώ συνεπώς ανεπιφύλακτα, ως καταλληλότερο δώρο για τον... εαυτό μας και για τους άλλους (Πόντιους, φιλοπόντιους και μη για την απόκτηση χρήσιμων γνώσεων για την καλλιέργεια δικής μας γνώσεώς και τις γνώσεις μας και για την βελτίωση της πατριδογνωσίας μας.

Και όλα αυτά παρέχονται (στο ευτελές, ανολογόμο με το πολυσέλιδο αντίτιμο των 3.000 δραχμών) αμέσως, με μία επίσκεψη και στη γραφεία της Ευξείνου Λέσχης της Βέροιας!!

Γιώργος Χ. Χιονίδης
Επίτιμος Πρόεδρος της Ε.Λ.Β.

